

Limbile secundare

Eugen Gherga
Institutul Intercultural
Timișoara

Oamenii sunt mai deștepti când știu mai multe limbi. Migranții se încadrează astfel printre cei care știu mai mult decât limba maternă: o învață și pe cea a autohtonilor. În perioada 2011-2013, programul european Grundtvig de educație a adulților prin proiectul „Limbile secundare și noile tehnologii” sprijină schimburile de experiențe ale structurilor din 5 țări ale Uniunii Europene preocupate de organizarea cursurilor de limbă pentru străini, în țările lor: Finlanda, Italia, Letonia, România și Spania (instituții publice, organizații ale societății civile și companii private).

În 14 – 20 octombrie 2012, Sicilia a găzduit cea mai recentă întâlnire a celor implicați în proiect (după cele susținute în ultimul an în Riga, Timișoara și Helsinki). Delegați din cele 5 țări au participat, prezentându-și activitățile pe care le desfășoară și dezbătând ceea ce se poate îmbunătăți în mediul fiecăruia dar și în plan internațional în lucrul cu cei interesați de învățarea altei limbi decât cea proprie, utilizând inclusiv noile tehnologii ale mileniului III: cursanții își pot completa învățarea colectivă la clasă ori în perechi prin sunet, imagine sau text folosind pachete audio, video ori scrise, prin exerciții individuale sau în grup, cu

ajutorul formatorilor, colegilor ori programelor disponibile pe internet.

Începând cu 2010, Institutul Intercultural Timișoara – organizație neguvernamentală națională din România preocupată de educație și dialog între culturi – a susținut cursuri de limba română și de orientare socio-culturală în civilizația românească pentru resortisanții țărilor terțe (din afara Uniunii Europene, rezidenți legal în țară) în ediții anuale, experiențele concretizându-se de pildă în producerea de manuale dedicate acestui scop, disponibile în diverse formate pe portalul www.vorbitiromaneste.ro.

De exemplu, ediția din prima jumătate a anului 2012 a cursurilor organizate pentru 28 de grupe în 10 orașe din țară: Bacău, Brașov, Brăila, București, Cluj-Napoca, Constanța, Deva, Galați, Oradea și Timișoara – în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Universitatea de Vest din Timișoara, Centrul Cultural Româno-Arab din Timișoara și Organizația Femeilor Refugiate în România – a fost finanțată prin Fondul European de Integrare

gestionat de Oficiul Român pentru Imigrări (actual Inspectoratul General pentru Imigrări). 550 de persoane, 300 de adulți și 250 de copii, sosiți din afara Uniunii Europene, stabiliți în România au absolvit aceste cursuri.

Efortul manifestat până acum poate fi continuat de către structurile a căror misiune este profilată special pe livrarea cursurilor de limbă străinilor: global sunt tot mai mulți migranți, Uniunea Europeană, din care face parte România, fiind o destinație importantă pentru oameni de pe toate continentele. De asemenea, există migrații masive și în interiorul Uniunii Europene, cum ar fi a milioane de români mutați în alte părți. Stabilirea cuiva în alt mediu decât al său nu e ușoară, o provocare majoră fiind pe lângă fenomenul integrării culturale, de respectare a obiceiurilor etc. și cunoașterea la un nivel satisfăcător a limbajului local.

Partenerii europeni ai Institutului Intercultural Timișoara (www.intercultural.ro) - din acest proiect Grundtvig (www.babeltic.eu) sunt: firma Learnwell Oy (www.learnwell.fi),

și noile tehnologii

cea mai mare companie privată din Finlanda ce operează în domeniul interactiv al învățării limbilor; Asociația Idea din Palermo (www.assoidea.org), o organizație italiană neguvernamentală acreditată pentru formări profesionale; Centrul Metodologic din Riga, instituție publică a Ministerului Educației din Letonia; Cehel, un centru de educație permanentă – instituție publică spaniolă – în Andaluzia (<http://cepercehel.blogspot.com>) (și totodată poziționat în acest proiect Grundtvig drept coordonator european).

Românii nu au calitatea de migranți în țările Uniunii Europene, deoarece nu provin din exteriorul Uniunii Europene – ci sunt cetățeni europeni mutați în interiorul Uniunii Europene, rezidenți în diverse țări. Printre altele, Italia și Spania – de exemplu – găzduiesc acum peste un milion de români fiecare, stabiliți acolo din diverse motive. Unii din ei sunt subiecții activităților desfășurate de către partenerii noștri, alături de resortisanți din țări terțe (din Africa, Asia, America, etc.).

Atunci când cineva vorbește o limbă face o imersiune în cultura acelei limbi. Persoana care învață două limbi nu numai că dobândește două moduri de a comunica, dar își dezvoltă și abilități interculturale. Din acest motiv, conținuturile culturale nu mai apar în mod izolat, ci devin parte a unei situații comunicaționale: a învăța o limbă înseamnă depășirea condiției prin descoperirea altora (stil de viață, fel de gândire, mod de exprimare), ceea ce duce – inclusiv prin acest proiect – la formarea cetățenească.

Intenția proiectului este de a produce rezultate prin utilizarea și profitarea de avantajele instrumentelor informatice moderne în procesul de predare-învățare al limbilor, cu elaborarea de noi materiale. În primul rând, formatorii trebuie să fie capabili să dezvolte aptitudini, competențe și strategii didactice necesare pentru utilizarea tehnologiilor informaționale, să țină seama de contribuțiile aplicațiilor colaborative

(printre care platformele educaționale, web 2.0, rețelele sociale etc.) și de utilitatea diferitelor modele de educație față în față sau prin mediul virtual, iar în al doilea rând, cursanții trebuie să își dezvolte deprinderile de a învăța individual cu rezultate la fel de eficiente ca lucrul în grup.

Următoarea întâlnire – care va fi și ședința finală, de evaluare a proiectului Grundtvig – va avea loc la Direcția de Educație din Granada, Andaluzia (cea mai populată regiune a Spaniei), în 10-15 iunie 2013. Din România e invitată să participe o delegație de 6 persoane – beneficiare ale burselor de mobilitate Grundtvig – cu o componentă ce va fi decisă anul viitor, în funcție de contribuțiile colaboratorilor Institutului Intercultural Timișoara la implementarea noilor tehnologii în învățarea „limbilor secundare”.

Agencia Națională Grundtvig www.anpcdefp.ro monitorizează și susține financiar integral acest proiect.

Programul Grundtvig își propune să ofere alternative educaționale și să îmbunătățească accesul celor care, indiferent de vârstă, doresc să dobândească noi competențe prin activități de educație a adulților. Grundtvig vine în întâmpinarea nevoilor de învățare ale adulților și se adresează instituțiilor sau organizațiilor care asigură sau facilitează educația acestora. Orice organizație din domeniul educației adulților, din sistemul formal, non-formal sau informal poate să participe la programul Grundtvig. (Adulțul – în sensul programului Grundtvig – este o persoană de peste 25 de ani sau un tânăr sub această vârstă, care nu mai este cuprins în sistemul formal de educație). Grundtvig face parte din programul european „Învățare pe tot parcursul vieții”, care în noul ciclu 2014 – 2020 (dacă Parlamentul European va decide în curând propunerea) se va numi „Erasmus pentru toți”.

